

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**PROCEEDINGS
of the XIX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2024»**

**2024
Астана**

УДК 001

ББК 72

G99

«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» студенттер мен жас ғалымдардың XIX Халықаралық ғылыми конференциясы = XIX Международная научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024» = The XIX International Scientific Conference for students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2024». – Астана: – 7478 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.

ISBN 978-601-7697-07-5

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 001

ББК 72

G99

ISBN 978-601-7697-07-5

**©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2024**

қамтамасыз ету, баланың осы немесе басқа нұсқасын таңдау кезінде мүмкін болатын жетістіктер ауқымын нақты көрсету;

Оқушыларға ойын түріндегі сабақтар өте ұнайды, олар стрессті жеңілдетуге және тіпті күрделі және қызықсыз тақырыпты оқуға назар аударуға мүмкіндік береді. Ойындардың бірегей қасиеті бар, ол сізге өзіңізді көрсетуге және қойылған сұрақтарға өз бетінше жауап табуға мүмкіндік береді. Сонымен бірге балалармен қарым-қатынас пен сабақ атмосферасы жақсарып, жаңа материалды артық жүктемесіз меңгеруі жақсарады, сабақта бәсекелестік рух арқылы өз ойын жеткізу мүмкіндігі арқылы оқушының білім алуға ынтасы артады. Материалды оқып-үйренудің әртүрлі кезеңдерінде ойындарды жүйелі қолдану оқушылардың танымдық белсенділігін арттырудың тиімді құралы болып табылады, бұл бағдарламалық материалды ойдағыдай меңгеруге әкеледі, әлемге эмоционалды және құндылықтық қатынас тәжірибесі жинақталады.

Мұғалім әр сабақта дұрыс таңдалған әдіс-тәсілдерді, сондай-ақ жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырып ойындарды жүйелі түрде қолданса, онда психикалық процестердің даму деңгейі және ерекше білім беру қажеттіліктері бар оқушылардың белсендіруі артады.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, егер ойын технологиялары оқу процесінде қолданылса, оқыту әлдеқайда жеңіл және нәтижелі болады деген қорытынды жасауға болады. Сабақ барысында оқушылар әлдеқайда аз шаршайды, бұл келесі сабақ үшін де маңызды. Оқушылар мұғалімге жақын болып, оған сенім артады және бұл жұмыс кезінде өте маңызды. Жағымды эмоциялар тудыратын сабақтардан кейін оқушылар келесі сабақтарда өздерін еркін сезінеді. Сонымен қатар, егер оқушы мектепте сабақ кезінде өзін сенімді және еркін сезінсе, мектептен тыс уақытта да өзін сенімді сезінеді, бұл да маңызды. Дидактикалық ойындарды өткізу кезінде оқушылар өздерінің маңыздылығын сезіне бастайды, байыпты шешімдер қабылдайды. Бұл студенттерді одан әрі оқуға ғана емес, болашақ қоғам өміріне дайындайды.

География сабағында дидактикалық ойындарды пайдалану оқу материалын жақсы меңгеруге мүмкіндік береді. Осының арқасында оқушылардың дербестігі артады, белсенділігі артады, олар репродуктивті деңгейде жұмыс істей алмай, шығармашылықпен айналыса алады. Сабақта ойын технологияларын қолдану нәтижесінде балалар түрлі жарыстарға белсене қатысып, лайықты марапаттарға ие бола бастады.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. N. Atayeva, F. Rasulova, M. Salaeva, S. Hasanov. General Pedagogy. - Т:” science and technology”, 2012С. 90-113.
2. Yuldashev, U. (2022). Methodology for increasing the professional competence of a future teacher of information science. Science and Innovation, 1(8), 343-346.
3. Е. Қаженбаев. Географияны оқыту әдістемесі. Атырау, 2023 жыл. Б. 10-12.
4. Е. Қаженбаев. Географиялық ойындар. Атырау, 2023 жыл. Б. 41-43.

ӘОЖ 372

ГЕОГРАФИЯ ПӘНІН ОҚЫТУДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯНЫ ПАЙДАЛАНУДЫҢ МҮМКІНДІКТЕРІ

Тұрар Анара Шалқарқызы
anara15072006@gmail.com

География педагогтерің даярлау ББ білім алушысы, Жаратылыстану ғылымдар факультеті,
Л.Н Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан
Ғылыми жетекші: М.Н. Мусабеева

Жылдам өзгеріп жатқан әлемге бейімделу және қазіргі қоғамда тиімді өмір сүру үшін қажетті құзыреттіліктерді дамытуға назар аудару мақсатын көздейтін заманауи білім беру саласы назарда. Осы тұрғыда оқыту үрдісінің тиімділігін арттыруда оқытуда жаңа технологияларды қолдану басты рөл атқарады. География пәні ретінде оқушыларды қоршаған әлемді түсінуге үйретуде, сонымен қатар жаһандық ойлау мен азаматтық белсенділікті дамытуда ерекше маңызы бар. Жаңа технологияларды оқу үдерісіне енгізу оқу әдістерін, оның ішінде география пәнін өзгертуге әкеледі.

Білім беру технологияларының заманауи тенденцияларына шолу интерактивті оқыту платформаларын, географиялық ақпараттық жүйелерді және басқа да құралдарды пайдалану оқу процесін байытып, оны оқушылар үшін қолжетімді және қызықты ете алатынын көрсетеді.

Жаңа технологиялардың географияны оқытудағы негізгі әсері оқу материалының қолжетімділігі мен көрнекілігін арттыру болып табылады. Интерактивті карталарды, табиғи процестерді модельдеу, виртуалды экскурсиялар мен географиялық ойындарды пайдалану студенттерге географиялық фактілер мен құбылыстарды жақсы түсінуге және есте сақтауға көмектеседі.[1]

Географияны оқыту жағдайында оқу үдерісінде жаңа технологияларды қолданудың тиімді жақтары ретінде интерактивті сабақтар құру, оқушылардың сұранысына қарай оқытуды дараландыру, пәнге деген ынтасын, қызығушылығын арттыру жатады. Жалпы алғанда, білім беруді технологияландыру географияны оқытудың жаңа перспективаларын ашып, оқу үдерісін оқушылар үшін тиімді және қызықты етеді. Сонымен қатар, географияны оқытуда жаңа технологияларды қолдану оқу үдерісін байытып, оқудың жақсы болуына ықпал ететін бірқатар мүмкіндіктер мен жаңалықтарды енгізеді.

Көрнекі құралдар мен көрнекіліктерді пайдалану географияны оқытудағы жаңа технологиялардың негізгі ерекшеліктерінің бірі болып табылады. Интерактивті карталар, виртуалды глобустар, 3D ландшафт модельдері және табиғи құбылыстарды модельдеу студенттерге географиялық ұғымдарды жақсырақ түсінуге және абстрактілі ұғымдарды визуализациялауға көмектеседі.[2]

Географияны оқытуда блоктық оқытудың рөлі де назар аударуға тұрарлық. Блокпен оқыту географияның әртүрлі аспектілерін білімнің интегралды блоктарына біріктіруге мүмкіндік береді, бұл алынған ақпаратты терең түсінуге және қолдануға ықпал етеді.

Географияны оқыту үрдісінде ойын тәсілдерін қолдану жаңа технологиялардың тағы бір маңызды ерекшелігі болып табылады. Географиялық ойындар мен симуляциялар оқушылардың оқу үдерісіне белсенді қатысуына мүмкіндік береді, олардың пәнге деген ынтасын және қызығушылығын арттырады. Географияны оқытудағы жаңа технологиялардың бұл ерекшеліктері мұғалімдер мен оқушыларға жаңа мүмкіндіктер ашып, оқу үдерісін интерактивті, қолжетімді және тиімді етеді.[5]

Білім беру үдерісіне жаңа технологияларды енгізуді ұлттық білім беру стандарттары мен үлгілеріне бейімдеуден бөліп қарауға болмайды. Көптеген елдерде, соның ішінде Қазақстанда да географияны оқытудың жаңа тәсілдерін қажет ететін ұлттық білім беру моделін әзірлеу және енгізу жұмыстары жүргізілуде.

Жаңа технологияларды ұлттық білім беру моделіне бейімдеу ұлттық білім беру стандарттары мен мақсаттарының ерекшеліктерін, сондай-ақ студенттер мен оқу орындарының қажеттіліктерін ескеруді көздейді. География контекстінде бұл білім беру бағдарламасының нақты мақсаттарына жету үшін технологияны пайдалануды білдіруі мүмкін.[3]

Білім берудің жаңа ұлттық моделінде оқу-тәрбие процесін дараландырудың маңыздылығы арта түсуде. География мұғалімдері оқыту тәжірибесін жекелендіру және оның тиімді болуын қамтамасыз ету үшін технологияларды пайдалану арқылы оқушылардың әртүрлі қажеттіліктері мен қабілеттерін қанағаттандыруы керек. Ұлттық білім беру моделі аясында географияны оқытудың жаңа технологияларын дамыту және одан әрі пайдалану перспективалары оқу-тәрбие процесін жетілдіруге мол мүмкіндіктер береді. Бұл оқытудың

интерактивті әдістерін одан әрі дамыту, соңғы технологияларды географиялық білім беру ерекшеліктеріне бейімдеу және мұғалімдердің біліктілігін үздіксіз арттыруды қамтиды.[4]

Географияны оқытуда заманауи білім беру технологияларын сәтті интеграциялаудың мысалы ретінде «Виртуалды шындықтағы географиялық экспедициялар» жобасы бола алады. Бұл жоба арқылы студенттер виртуалды экскурсиялар мен 3D модельдерін қолдана отырып, әлемнің әртүрлі географиялық аймақтарына саяхаттауға мүмкіндік алады.

Студенттер тау жоталарын, өзендерді, мұхиттарды және басқа да табиғи нысандарды зерттей алады және әртүрлі аймақтардың тарихи және мәдени көрікті жерлерін зерттей алады. Виртуалды шындықтың арқасында олар жердің атмосферасын сезініп, оның географиялық ерекшеліктерін терең түсінеді. Сонымен қатар, интерактивті оқу платформаларын пайдалану студенттерге зерттелетін материалмен байланысты тапсырмалар мен тестілерді орындауға және оқытушылармен нақты уақыт режимінде өзара әрекеттесуге мүмкіндік береді.[6]

Бұл мысал жаңа технологиялардың білім беру процесін студенттер мен оқытушылар үшін қызықты, қолжетімді және тиімді ету арқылы қалай өзгерте алатынын көрсетеді.

Қорытындылай келе, бұл мақалада географияны оқытуда заманауи технологияларды қолданудың маңызды аспектілері қарастырылды. Бұл талдау жаңа білім беру технологияларын кіріктіру оқытушылар мен студенттердің білім сапасын арттыру үшін көптеген перспективалар мен мүмкіндіктерді ашады деген қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

Менің жеке пікірімше, заманауи технология заманауи білім берудің құрамдас бөлігі болып табылады және оқушылардың назарын аударуда, олардың оқу белсенділігін ынталандыруда және сыни тұрғыдан ойлауды дамытуда басты рөл атқарады. Интерактивті оқыту платформаларын, виртуалды шындықты және оқытудың басқа да инновациялық әдістерін пайдалану оқу материалын тиімді меңгеруге ықпал ететін көңілді және білім беру ортасын құруға мүмкіндік береді.

Сондай-ақ, жаңа технологияларды ұлттық білім беру моделіне сәтті бейімдеу білім беру мекемелерінің, оқытушылар мен студенттердің бірлескен күш-жігерін қажет ететінін атап өткен жөн. Бірлескен күш-жігер арқылы ғана білім беру үдерісінде жаңа технологияларды пайдаланудың максималды тиімділігін қамтамасыз ете аламыз. Географияны оқытуда заманауи білім беру технологияларын одан әрі дамыту және қолдану білім сапасын арттыруға және студенттерді тез өзгертін әлемде сәтті бейімделуге дайындауға көмектесетініне сенімдімін.

Қолданылған әдебиеттер тізімі

1. Қожамқұлова Ж.Ж. «Жаңа ақпараттық педагогикалық технологиялар». Алматы, 2013.
2. Алимов А. «Интербелсенді әдістерді жоғары оқу орындарында қолдану». Алматы, 2012.
3. Бұзаубақова К.Ж. «Инновациялық педагогика негіздері». Алматы, 2009.
4. Қазақстан Республикасы білім және ғылым министрлігі. «Қазіргі білім беру технологиялары». Алматы, 2006.
5. Гладкий Ю.Н., Лавров С.Б. «Ғаламдық география», «Кітап баспасы». Алматы 2006.
6. Әлімов А.Қ. Оқудағы интербелсенді әдіс тәсілдер. Астана «Назарбаев зияткерлік мектебі» 2014.